

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΔΟΧΗΣ
ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ (ΕΔΙΠ)

8^ο ΣΥΜΠΟΣΙΟ

**“Η ΙΑΤΡΙΚΗ ΗΘΙΚΗ
ΣΕ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΚΡΙΣΕΩΝ ΣΕ
ΕΙΡΗΝΗ-ΠΟΛΕΜΟ”**

ΣΑΒΒΑΤΟ 11 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2012

ΙΔΡΥΜΑ

ΙΑΤΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΩΡΑ 08:00-15:00

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ**

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Ο Δημ. Λυπουρλής Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης περιγράφει με το δικό του γλαφυρό τρόπο, στο κείμενο διάλεξής του, που δόθηκε στο 5^ο Βορειοελλαδικό Ιατρικό Συνέδριο 17-19/5/90, την ανησυχία ενός γιατρού όταν πληροφορήθηκε ότι ο Ιπποκράτης αρνήθηκε να προσφέρει την Ιατρική του βοήθεια σε κάποιον βάρβαρο που του τη ζήτησε.

"Εντρομος, γράφει, μου τηλεφώνησε τις προάλλες αγαπητός συνάδελφος του Οδοντιατρικού μας Τμήματος να με ρωτήσει αν είναι αλήθεια πως ο Ιπποκράτης - έτσι είχε διαβάσει σε μια επιφυλλίδα - αρνήθηκε την Ιατρική του βοήθεια σε κάποιους βαρβάρους που του τη ζήτησαν. "Εγώ ορκίσθηκα" μου πρόσθεσε, "σ' αυτόν και δεν θα καταλάβαινα πλέον γιατί, αν είναι να ήταν αληθινή αυτή η πληροφορία"¹.

Και συνεχίζει, ας είναι ήσυχος ο γιατρός, ότι ορκίστηκε στον αληθινό Ιπποκράτη. Γιατί υπάρχει και ο Ιπποκράτης του θρύλου, ο οποίος έχει τη μορφή που ήθελαν γι' αυτόν οι Πανέλληνες, που πιστεύουν στην αξία του. Ήθελαν όμως να νοιώθουν περηφάνεια, γι' αυτόν όχι μόνο για την ιατρική του αξιά πάνω απ' όλα τον ήθελαν φιλέλληνα, λέξη που χρονολογείται από τους καιρούς εκείνους.

Στο λεξικό του Σούδα στη λέξη Δέξιππος υπάρχει μια ιστορία ανάλογη με εκείνη του Ιπποκράτη. Ο Σατράπης της Καρίας Εκατόμνος φώναξε το Δέξιππο, μαθητή του Ιπποκράτη με τη μεγαλύτερη φήμη από την Κω, για να θεραπεύσει τα δυο του παιδιά τα οποία ήταν σε βαριά κατάσταση. Ο Δέξιππος δέχθηκε την πρόσκληση με την προϋπόθεση ότι ο Εκατόμνος θα έθετε τέρμα σε μια διαμάχη ανάμεσα στην Καριά και την Κω. Η απάντηση επιβεβαιώνει, όπως υποστηρίζει ο Jouanna (1998)², το γεγονός ότι πολλοί γιατροί ήταν σε θέση να διαδραματίσουν πολιτικό ρόλο εκείνη την εποχή. Ο Ιπποκράτης δεν υπήρξε συνεπώς ο μόνος γιατρός ο οποίος παρενέβη υπέρ της πατρίδας του.

Ο Ινδικός κώδικας Charaka Samhita, υποχρέωνε τους γιατρούς να αρνούνται τις υπηρεσίες τους στους εχθρούς του άρχοντα, στους κακοποιούς, στις, αδέσποτες γυναίκες και στους ετοιμοθάνατους αρρώστους.³

Με τις αναφορές αυτές, που έρχονται από τους αρχαίους χρόνους, αλλά και πολλές παρόμοιες, στο σύγχρονο κόσμο, φαίνεται ότι οι γιατροί δεν ακολουθούν με θρησκευτική ευλάβεια τις παροτρύνσεις, όπως περιγράφονται στον Όρκο του Ιπποκράτη. Στη διαχρονική πορεία της Ιατρικής Ηθικής περιγράφονται όπως θα ακούσουμε στις επιμέρους εισηγήσεις περιπτώσεις γιατρών, οι οποίοι όχι μόνο δεν τήρησαν τον όρκο τους, αλλά προέβησαν σε φρικαλεότητες τις οποίες καταδίκασε και καταδικάζει η σύγχρονη κοινωνία.^{4,5}

Συνεπώς τα ερωτήματα που πρέπει να απαντηθούν στις περιπτώσεις αυτές είναι πολλά, θα επικεντρωθούμε όμως στα κυριότερα απ' αυτά όπως: Ποιοί είναι οι λόγοι που συνέβαλλαν στη λήψη παρόμοιας απόφασης; και ποια η σχέση της αντίδρασης του Ιπποκράτη, ή του Δέξιππου με εκείνη του σημερινού γιατρού, αν υπάρχει, όσον αφορά τον πολιτικά, πολιτισμικά και θρησκευτικά αντίπαλο; Μπορεί ο σημερινός γιατρός να αρνηθεί την παροχή υπηρεσίας υγείας στις ως άνω ομάδες πολιτών; ή ακόμη και σε οποιονδήποτε άρρωστο του τη ζητήσει;

Για την Οργανωτική Επιτροπή

Ο Γεν. Γραμματέας
Ευαγ. Βογιατζάκης

Ο Πρόεδρος
Π.Ν.Ζηρογιάννης

Βιβλιογραφία

1. Λυπουρλής Δ. Δύο διαλέξεις και μια εισήγηση για τον Ιπποκράτη. Παρατηρητής. Θεσσαλονίκη 1991
2. Jouanna J. Ιπποκράτης Ινστιτούτο του βιβλίου. Α. Καρδαμίτσα Αθήνα 1998
3. Κιαπόκας Σ Μ. Ιπποκράτης ο Κώος και ο Ιπποκρατικός Όρκος. Έκδοση του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου Κω. Αθήνα 1996
4. Αποστολίδης Δ Π Ιπποκράτειος Όρκος. Κώδικας ηθικής ή λιβελλος εναντίον των γιατρών; Σηγή Αθήνα 2000
5. Adkins AWH. Ηθικές αξίες και πολιτική συμπεριφορά στην αρχαία Ελλάδα. Ινστιτούτο του βιβλίου. Α.Καρδαμίτσα. Αθήνα 2010

ΣΑΒΒΑΤΟ 11 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2012

08:00-09:00

Προσέλευση - Εγγραφές

09:00-09:15

Τελετή Έναρξης - Χαιρετισμοί

09:15-10:00

Η ΙΑΤΡΙΚΗ ΗΘΙΚΗ ΣΕ ΕΙΡΗΝΗ

Προεδρεύουν: Κουμαντάκης Ευγένειος, Παπαντωνιάτος Διον.

Εισηγήσεις:

Διαχρονική εξέλιξη των δικαιωμάτων του αρρώστου

Καραφωτιάς Παναγιώτης

Πειραματική κορήγηση φαρμάκων σε έγκλειστους

Μαρσέλος Μάριος

10:00-10:30

Διάλεξη

Προεδρεύουν: Ζηρογιάννης Ν. Πάνος, Αμπατζής Γ.

Πυθαγορισμός, κοσμική αρμονία και ιατρική ηθική. Έρευνα στη Γένεση και στις αρχές της Ιπποκρατικής Σχολής:

Η περίπτωση του Κρότωνος στην ύστερη Αρχαϊκή εποχή

Πιερρής Απόστολος

10:30-12:00

Η ΙΑΤΡΙΚΗ ΗΘΙΚΗ ΣΕ ΠΟΛΕΜΟ

Προεδρεύουν: Πετρίκος Γεώργιος, Κολλιός Κων/νος

Εισηγήσεις:

Η ιατρική ηθική σε πόλεμο κατά την Ελληνική και Ρωμαϊκή αρχαιότητα

Διαμαντόπουλος Αθανάσιος

Δίκη της Νυρεμβέργης

Μουντοκαλάκης Θεόδωρος

Η διαχείριση ατόμων με ιδιαίτερα πολιτισμικά χαρακτηριστικά στα πλαίσια της Ψυχιατρικής

Λειβαδίτης Μιλτιάδης

Η ιατρική ηθική στην ανάκριση

Πανούσης Ιωάννης

12:00-12:30

Συζήτηση - Σχόλια

12:30-13:00

Διάλειμμα Καφέ

13:00-14:00

Η ΙΑΤΡΙΚΗ ΗΘΙΚΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Προεδρεύουν: Βογιατζάκης Ευάγ., Προβατοπούλου Σιμέλλα

Εισηγήσεις:

Η ιατρική ηθική σε μεγάλες φυσικές καταστροφές

Βουδούρης Οδυσσέας

Η ιατρική ηθική από τη σκοπιά του δημοσιογράφου

Φυντανίδης Σεραφείμ

14:00-14:15

Συζήτηση- Σχόλια

14:15-15:00

ΤΕΛΕΤΗ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΤΙΜΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ

Προεδρεύουν: Ζηρογιάννης Ν. Πάνος, Διαμαντόπουλος Αθ., Σκάρλος Δημοσθένης

Αναγόρευση σε κήρυκες του ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Του γιατρού Στρατάκου Γρηγόρη

Τον υποψήφιο κήρυκα παρουσιάζει ο κος: Διαμαντόπουλος Αθ.

Του γιατρού Παυλάκη Γεωργίου

Τον υποψήφιο κήρυκα παρουσιάζει ο κος: Σκάρλος Δημοσθένης

ΔΙΑΛΕΞΗ του ΚΗΡΥΚΑ του ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Παυλάκη Γεωργίου με θέμα:

Ηθικά διλήμματα για τον επιστάμονα στην Ελλάδα της κρίσης

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΕΠΙΤΙΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Ι. Κοσμίδης
ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Π. Ν. Ζηρογιάννης
Α΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	Γ. Πετρίκκος
Β΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	Αθ. Διαμαντόπουλος
ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ	Ε. Βογιατζάκης
ΕΙΔ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ	Σιμ. Προβατοπούλου
ΤΑΜΙΑΣ	Γ. Δαΐκος
ΕΦΟΡΟΣ ΔΗΜ. ΣΧΕΣΕΩΝ	Δ. Παπαντωνάτος
ΜΕΛΗ	Ε. Κουμαντάκης
	Δ. Σκάρλος
ΑΝΑΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ	Κ. Κολλιός

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΔΟΣΗΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ (ΕΔΙΠ)

ΙΔΡΥΜΑ ΙΑΤΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Σωρανού Εφεσίου 4, Παπάγου
(Όπισθεν Νοσοκομείου «Σωτηρία»)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΥΜΠΟΞΙΟΥ

Θεσσαλονίκης 12, 153 44 Γέρακας
Τηλ.: 210 6048260, **Fax:** 210 6047457
E-mail: mschismenou@free-spirit.gr